

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beigtatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel,
NAGY FÉLÉVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt 30 kr.

Félévre 2 „ 50 „

A debreczeni határozat és az ellenzék.

I.

A népnevelési törvényt a mult országgyűlés legszebb és legnagyobb horderejű vívmányai közé számítjuk. Nemcsak azért, mert minden tekintetben a mai előhaladás és szabadelvűség niveau-ján áll: hanem mindenképp azért, hogy általa a haza szellemi ügyeinek vezetését is kezébe vette a parlament.

Nagy szükség volt ezen lépésre.

A megindult alkotmányos életnek ha nem is volnának más eredményei — már csak az az egy: hogy alkalmunk lőn egy kis önismeretre jutni, a legnagyobb fontosságu. Megtanított ugyan is: hogy az a mi híresztelt politikai érettségünk nem épen oly érett — még tán zsendülni is alig kezdett. Szomorító látni, hogy népünk nagy — hogy ne mondjam tulnyomó — része, mily kevés politikai belátást tanusít, mily tévuttra vezethető üres dictiók által, mily könnyen megveszi a csehgyémántot valódi drágakő helyett, s mily könnyen tekintélyre jutnak előtte az Asztalos-féle celebritások. A rövid alkotmányos élet alatt nem egyszer volt alkalmunk felkiáltani: vajon meg vagyunk-e érve az alkotmányra, nekünk való-e a szabadság?

Nem akarjuk mi félreismerni: hogy ezt a szomorító állapotot a két évtizedes butító rendszer idézte legnagyobb mértékben elő. De vajon mentt-e a felelősség alól nevelés- s különösen népnevelési rendszerünk? menttek-e vallásfelekezeteink, melyek hosszú idők óta kezökben tartják a népnevelés vezetését? Vajon, ha egy felsőbb hatalom számadásra vonná a felekezeteiket: hogyan sáfárokodtak, minő intézkedéseket tettek a nép értelmi erejének kifejtésére: a faggató bíró előtt megállhatnának-e „mea culpa“ bevallása nélkül?

Ezért mondtuk főlebb: miszerint nagy szükség volt arra, hogy a hazai parlament kezébe vegye a honi nevelésügy intézését.

Egyedül ő képes helyreütni nevelésügyünk hiányait, egyedül az ő hatalmában áll, egy az alkotmányos életre és sza-

badságra érett nemzedék előteremtése. Mi még hosszasan bukdácsolunk, a szabadság még hosszú ideig lesz éles kés kezünkben, melylyel sokszor megkarczoljuk — köszönet, ha életvészélyesen meg nem sebezük — önmagunkat: a szabadság áldásait csak a jövő, neveltebb nemzedék lesz képes igazán éldelni.

S épen erre munkál, ezt a czélt tűzte ki a megalkotott nevelési törvény.

S ime a tiszántuli ref. egyházkerület Debreczenben, akadályokat kíván gördíteni e nemes törekvés elébe. Tultesz a legbaloldalaskodóbb megyéken; hiszen ezek a megyék inkább a kormány intézkedéseivel kívánnak dacolni: a nagyérdemű superintendia ellenben az országgyűlésnek tesz szemrehányásokat, ezzel kíván dacolni. Hivatkozván a békekötések által biztosított autonómiaira, azt mondja: hogy a törvényhozásnak nem állott volna jogában a protestansok törvényes közegei kihaligatása nélkül alkotni népiskolai törvényt. Eszünkbe juttatja azt az élelmes gazdát, ki kiskoru szomszédjának földét elszántván s azt hosszú időn keresztül, mint sajátját használván, azon képzetben él: hogy az már valóban sajátja.

Azon időben, — midőn az erőtel, úgy szólva kiskoru nemzetet, a hatalom minden jogaiból kifosztotta, egy birtokát: a nevelésügy intézését az élelmes egyház is magához szántotta. Jól tette, mert mindenesetre jobb kézben volt, mint lett volna a hatalom kezében. Hanem azt már nem teszi jól, ha magáénak vindikálja; — ok nélkül való fáradság is. A nemzet nagykorúvá lett, mindenünne visszaakarja szerezni azt, a mi az övé s midőn a népnevelési törvényt parlamentje által megalkotta, nem tett egyebet, mint tulajdonába lépett egy elidegenítve volt birtokának.

Mert, hogy szellemi ügyeinek s így a nevelésnek is intézése ne tartoznék az ő jogkörébe: ezt csak vagy a nagyon obskurus orthodoxok, vagy a felette böles Catok állithatják, itt is beteljesedvén, hogy a szélsőségek összetalálkoznak.

Még a baloldal sincs egészen e nézeten, de erről a jövő számban.

Mentovich F.

A honvédek bevonulása Kolozsvárra.

(XI. Z.) Vannak napok a népek életében, melyeket a történelem komoly muzája is ragyogó arccal jegyez be az okulás nagy könyvébe: ily örömnappa volt Kolozsvárnak is szeptember 6-ka, midőn Pestről leindult lovas és gyalog honvédek, mint a nemzeti hadsereg magva, városunk falai közé érkeztek.

Már kora reggel óta ünnepies színt öltöttek a város azon utcái, melyeken a hön várt bajnokoknak kelle bevonulnia: a nemzeti zászlók vigan lobogtak s az utcaszegleteken falragaszok hirdették a honvédek érkezését. A szorgalmas polgárok odahagyták műhelyeiket, s a külvárosok földészei is tömegesen jártak keltek a belváros utcáin; az ablakokból korán toillettet tartott hölgyek fejecskei tekintettek ki. De nemcsak a szép szemekből sugárzott az öröm, emelkedett hangulat ragadta meg a mind inkább szaporodó tömeget is, az arczokról le lehetett olvasni, hogy ma oly valamit óhajtanak és fognak látni, melyért a hazafi szív husz súlyos év óta eddig hasztalan fohászokodott.

Kilencz óra után a monostori kálvária felé siető csoportokat lehet látni; senki sem érezte a nap forró hevét, szívesen várt mindenki, óra hoszant, csak hogy első pillanthassa meg az érkező honvédeket a mult és jövő dicsőség eme kedveltjeit.

Tizenegyre járt az óra, midőn a dobszó jelzé közeledésüket. A b. Rodich ezred zenekara Monostor falu végén várt rájuk. Megzendültek a harczi magyar indulók s ezek hangjainál lépdegeltünk a közel Kolozsvár felé. Alig haladánk pár száz lépést, meglepő látvány tűnt szemünkbe. Fényes tábornok jött az érkezők jelébe; élen lovagolt a daliás kinézésű honvéd tábornok, mellette a honvédek kedvence In czédi ezredes, velők az itteni két soredred harczedzett két ezredese és egész raja a vegyesen sorakozott sor- és honvéd törzs- és fő tiszteknek: mindannyi daliák, kikre pillantva megértjük, miért nevezik a magyart harczi nemzethez, oly alakok valának itt együtt, kikre nézve nemcsak a szem gyönyörködik, de a szív is nemes tettekre hevül.

A tábornok és kísérete az érkező csapat elébe ugrattak; majd visszafordulva megindultak a belváros felé. Erre vitte a néptömeg árja is a honvédeket egetrázó éljenzéssel fogadván őket nem csak a kálvária alatt, de különösen akkor, midőn a honvédség és tábornok összetalálkoztak: mintha csak az ész és kar kézfogóját köszöntötte volna a nép örömiriadása.

Hangzott a Klapka-, a Rákoczi-induló s a honvédek a nép karjai közt haladtak előre; karjai közt mondjuk, mert az utcák tömve voltak néppel. A házak ablakaiban és erkélyein a hölgyek díszes koszoruja foglalt helyet, csak úgy szórva a honvédekre a koszorukat és bokrétaikat; ezek közül sok, ép a tábornok és tábornok karjaira esélbe esett; egy sorhadbeli kapitány egy koszorura mutatva mondá: ez a honvédekéket illeti, pedig hát őt is ép úgy illette, mert ő is a honvédek közé tartozik.

Lelkes éljenzések, virágos és a polgárok sorfalai közt értek a derék honvédek a főőrtanya elébe, hol a tábornok előtt sorakozva, a „Szózat“ lelkesítő dallamára imáztak; majd a nép éljenzése, kalapok és kendők lobogtatása közt vonult a gyalogság és lovasság szállására.

A gyalogságnak a radout épületet rendezték be. Ennek udvarára tartott a csapat s ott félkör formálva több főtiszt közül előlépett egy

derék hadnagy s a honvédkerületi főparancsnok, Graef tábornok következő (4. sz. alatt, 1869. sept. 6-án kelt) lelkes „Napiparancs“-át olvasta fel.

„Honvédek! ő császári és Apost. kir. Felsége I. Ferencz József, legkegyelmesebb urunk és magas kormánya, szíven hordva Hazánk és a birodalom nyugalmát, boldogságát, atyai gondoskodással valósítja hazánk, királyságunk kívánalmát, midőn a honvédséget felállítja. A legszebb, a legdicsebb tért nyitja ezáltal a honfiainak, szükség esetére az összes birodalom sorhadával párosított erővel kivívni és megtartani azt, mi a népnek legszentebb: a Haza függetlenségét. — A honvéd elhivatása tehát nagyszerű és magas, és én nem kétkedem, hogy ha a Haza s Királya iránti szeretet és hűség által a feladat kivívható, honvédeinket borostyán-koszoru fogja ékesíteni; de ma, midőn a hadászati fejlettség, az elszántság és vitézség mellett okszerű ismereteket is követel, a koszoru csak úgy lesz elérhető, ha anyagi erőket szellemi fejlettséggel párosítjuk. Híve bár, hogy honvédeink részéről a törekvés e tekintetben is teljes leszen, mindazáltal felkérem, megrendelem honvédeinknek a megkezdendő egész Tanfolyam alatt, mint későbbre is, a tanulmányokban fíradhatan szorgalmat, a polgárokkal és sorhad-bajtársaikkal szembe a legtisztább erkölcsi és atyafiságos magatartást, előjáróik iránt a nélkülözhetlen szolgálati engedelmisséget, és azonkívüli tisztességet tanusítani.

Ezuttal szerencsés vagyok a honvédek és tiszturaiknak a parancsnokságom területére lett mai bevonulások alkalmával tapasztalt maguktartásáért megelégedésem- és köszönetemet nyilváníthatni s következtetve abból, jogosítva érzem magamat remélni, hogy valamilyen királyságunk fővárosában Pest-Budán O császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb urunk által szemlében szerencsétlenül, honvédeink a legfelsőbb megelégedésben részesítettek, úgy eljőve az idő, parancsnokságom alatt is fíradhatlan igyekezet és erkölcsi viseletök után, hasonló legdiszesebb élvezetnek fogunk örvendhetni.

Legyen tehát a Haza és császári és királyi apostoli Királya iránti hű szeretet, a szorgalom és erkölcsi honvédeink vezérszilaga, hogy nagy és boldog lehessen a Haza és dícsőségesen uralkodó felséges Fejedelme, benne és általuk“.

* * *

Hogyan hatott e hő hazafias érzéstől sugált napiparancs a jelen volt polgárookra, hadfiakra, felesleges mondanunk, oly hangokat adtak a megpendített hurok, melyek minden jó polgár szívében visszhangra találnak. Még egyszer végig pillantánk az érkezett honvédtestvérek marcsona homlokzatán, kik mint veterán harcosok falkint állottak a „napiparancs“ felolvasása alatt;

TÁRCA.

Neumann Izrael váltóhamisítás bűnygyében ügyvéd Kozma Endre által mondott védbeszéd.

Tisztelt törvényszék!

(Folytatás és vége.)

Vádolt hamis védelméül vétetik az, mintha vádolt előbb azt vallotta volna, mikép a kérdéssel zálogokmányt Kinnsbrunner Kain, később pedig Pollák Náthán szerkesztette volna. — mi-re nézve megjegyzem, hogy ha vádolt idevonatkozó vallomása megolvastatik, ott meg nem találhatik az, hogy vádolt azt nem vallotta, mikép a kérdéssel zálogokmányt Kinnsbrunner Kain szerkesztette volna, mert vádolt idevonatkozólag csak annyit mondott, hogy Kinnsbrunner Kain adta a kérdéssel okmány tervét, mi nem teszi azt, hogy ő szerkesztette volna.

Továbbá hamis védelmének írta fel az államügyészség azt, hogy vádolt azt állította, mikép 1863 január 15-én M.-Vásárhelyen volt, pedig az nap Intradámban lett volna, de ez vádoltnak terhére fel nem vétethetik; mert vádolt — megesketett tanu Pollák Náthán, Hirsch Ignác és Erczmann Mózes által bebizonyította azt, hogy az nap valószínű M.-Vásárhelyen volt, fennebb kimutatta azt is, hogy 1863-ban január 17-én szombat volt, s ezáltal kimutatta azt, hogy

elhagytuk őket, hogy fáradalmaikat kinyugodva részesüljenek Kolozsvár vendégszeretetében.

E lapok hasábjaira is feljegyezzük ez örömapot, melyen Kolozsvár város keblére ölelte a nemzet harcosait; a város népének, sőt az erdélyi országrésznek szívéből szólunk, midőn „istenhozott“-at, mondunk a derék honvédségnek és vezéreinek:

legyenek a néperő görgetege, mely maga alá temeti a nemzet minden ellenségeit, legyenek mielőbb a királyt és alkotmányt minden vész ellen megvédelmező hadak végtelen sorává.

(K. K.)

Színház.

□ Sept. 8-án Kassayné jutalmául „A vasállarcos“ szomorujáték 5. felvonásában. Ezuttal jutalmazandó választása egy hozadalmas s épen ezért unalmas darabra esett, melynek unalmasága — természetesen — a szereplők képességével arányosan nagyobb vagy kisebb; ez alkalommal — fájdalom — az első esetet tapasztaltuk. Kassayné, mint rendesen, ezuttal is kiérdemelte a közönség tapsait és a virágzáport, melyvel első megjelenésével fogadtattott. Erdélyinek (D'etubigne) ez alkalommal lehetetlen volt hatással játszani, mert szerepét nem tudta; s ha a hallgató egyegy percében beleképzelte volna magát a szomorú történet résztvevő tanúi közé, az akadozások, egyik szereplőnek a másik szerepébe kezdése mindegyre a valóra emlékezteti vala, és pedig azon szomorú valóra, hogy ez előadást bizony nem a legjobbak közé számíthatni; s ha idevesszük még Szombatinak nyelvbottlását, melyvel pár perczig tartó hangos nevetésre kényszeríté a közönséget, — a legjobb lelkiismerettel se mondhatjuk a társulat eddigi dícséretes működésére, hogy: finis coronat opus. — Prielle ezuttal kielégítőleg játszott, csak habarásával nem tudott most sem egészen felhagyni. A többi szereplők közül még Lenkeyt említhetjük meg, ki nagy igyekezetet fejtett ki, hogy szerepét minél hatásosabban játszta; pár sikerült jelenete volt.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A magas politika zajtalan csendjében, még mindig a „veres herceg“ mult alkalommal említett támadó, vagy egyik szenátor szerint: „botrányos“ beszéde foglalkoztatja a figyelmet. E beszédet, a mint szokott történni, nagyon különbözően méltatják. Egyik állítja: hogy a császárnak teljességgel nem tetszett, sőt óhaját fejezte ki, hogy a herceg ne vegyen többé részt a tanácskozásban. A

a Miálovics Viktor s társai azon vallomásai, mikép vádolt 1863 január 15-én este, és január 16-án reggel Intradámban lett volna, hihetetlen az említett szombat nap közbejötté miatt.

Az sem vétethetik fel vádoltnak terhére, hogy midőn a Fekete árvák részére a néhai Bardocz Elek intradámi malma megbecsültetett, ezen követelést nem jelentette, mert ezen követelés kifizetése a saját-udvarhelyi jószág árából vádolt és néhai Bardocz Elek által már el volt intézve, — a sem vétethetik fel terhére, hogy vádolt ezen követelését a néhai Bardocz Elek hagyatéka leltározásánál nem jelentette, mert vádolt a leltárba még más követeléseit sem adta fel, mert a leltározó biztos azt mondotta, hogy a leltárba csak néhai Bardocz Eleknek aktivumát veszi fel, s dr. ügyvéd Quibacher azt tanácsolta vádolttnak, hogy követeléseit később is feladhatja.

A mondottakat egybevonva, mivel a kérdéssel váltó és zálogokmány az 1866. november 11-én kelt szakértői vélemény szerint valódiaknak nyilvánítottak, s ezek felett a pesti két szakértő véleménye döntő erővel nem bírhat, továbbá, mivel semmi közelebbi és a vádolttra vonatkozó gyanuk nem létezik, melyből azt lehetne származtatni, hogy a kérdéssel okmányokat maga vádolt hamisította volna, ki latin vagy német betűkkel írni és olvasni nem tud, vagy más által hamisítottat volna, mert ide semmi körülmény sem mutat, s végre a fennebbiekhez járul-

második szerint: a császár más nap megelőzőleg fogadta a herceget, helyeselte eszméit, s melegen üdvözölte legszebb szónoki diadaláért. A sajtó, kivéve az engesztelhetetleneket, előismeréssel üdvözli a herceget. A „Trance“ úgy tekint, mint egy lapot történelme évkönyveiben, melyben minden szó a haladásra int; mely az egész szabadságot akarja.

Különböen e beszéd, ha nem is valami radicotis színezetű, elfogulatlanul szól azon szabadságokról, melyeket a közvélemény kíván, kimutatja a senatus consultum hiányait, s ezen okos gondolatokkal fejezi be: „ha szabadulni akartek a forradalomtól, úgy sajátítsátok el jóldalait“. Kosarat ad-e a császár ez alkalommal öcsének? még nem bizonyos. E tekintetben mindig a körülmények irányadók. Eddigelőt szörzsolott a herceg a francia senatusban. Egyszer 1861-ben, midőn a császár olaszországi politikáját helyeselve, Ausztriát támatta meg. Második beszéde — 1862-ben — a belügyeket illette. Ezután még azon évben, a pápa világi hatalma ellen menyörgött. 1863-ban kétszer nyilatkozott a lengyelek érdekében, kárhözátva a muszka politikát. Ez utolsó beszédét, desavonálta a császár: holott az Olaszországot illető államköltészen nyomatták ki, s küldötték szét a megyébe. Hasonló sorsban részesült az 1865-ben Ajakkivban, I. Napoleon szobra leleplezésekor tartott beszéde is. Mi fog történni a mostanival? Majd meglátjuk.

OLASZORSZÁGBAN a demokrata párt, nagy buzgósággal izgat, hogy a miniszteriumat vád alá helyezze. Kitűnő férfiak elzáratása, s a sajtó ellen újabb hozott szorító rendszabályok, nagy elkeseredést okoztak. Nehány város községi tanácsa erőlesen felszólalást intézett a miniszterium eljárása ellen. Egyik olasz lap szerint Alexandria citadellája, maholnap „az olasz monarchia Bastillejévé“ válik.

ROMÁNIA. Condiano a bukaresti „Perseverancia“ című lap szerkesztője, kiszabadulván fogságából: melybe a választási zavarok miatt került volt, — mint biztos kútból halljuk Ploesten ismét megindította lapját. „Democratia“ név alatt. Ha ezen is a gyűlölet és bosszú ama sötét szelme fog végig vonulni nemzetünk iránt, minő a „Perseverancia“-n, akkor jó lesz figyelemmel tartani, hogy minő „Democratia“-i(?) eszmék vonulnak közelebb a Kárpátokhoz. Candiano utasított ki hazánkba pár évvel ezelőtt, mint gyanus apostola a Dacoromanocratianak.

A bukaresti osztr.-magyar konzulság megnyugtatta folyó év sept. 1-én kelt 839. számú átiratában a ploesti ref. egyház előjáróságát, hogy a román kormány nem fogja tűrni többé a zavargókat értsd: ezelderiano-libertinusokat, hogy az egyház belbékéjét felzavarják. Ugy látszik, hogy maga a r. kormány is megsokalta a függetlenséget s óhajta a nyájhoz visszatérlni az eltévedteket. Fiat!

ván az, hogy a káros hagyatékok örököse Bardocz Katalin aszszony vádolttal és nejével a fennforgó követelést elbékéltette, még pedig ezen békét maga indítványozta, erőltette, és pedig akkor, mikor a pesti szakértők reá nézve kedvező véleményéről már tudomása volt, és semmitől sem félhetett volna lelkiismeretén és az istenen kívül, mégpedig úgy békéltette el, hogy ő adott vádolttnak, illetőleg vádolt nejének a vádolt számítása szerint 30 ezer frtnál több, a hagyatékok örököse számítása szerint pedig 7500 frt értékű vagyont; nem pedig vádolt neje fizetett neki. — Nézetem az, hogy ezen vádolt ártatlan, és a jelen ügyben csalási bűntény álladé nem létezik, vádoltat hamis okmány készítőnek ítélni nem lehet; mert én az említett egyezmény által vádolt igazságát látom beismerve, mi vádolt elítéltetését kizárja, s így az említett egyezmény nem csak könnyítő körülmény, mint az államügyész úr véli, hanem teljesen felmentő ok. — Tisztelettel kérem azért vádolt feloldoztatását a neki tulajdonított csalási bűntény vádjá és a perköltségek fizetése alól. *)

Maros-Vásárhelyen, 1869. július 16.

*) A 70-ik szám 2-dik oszlopában a 14 és 15-dik sor e kitételét „2000 frt számban való igazítással“ olvasd: „21.000 frt számban az 1-es számban való igazítással“. Ugyanott a 38-ik sorban ezen szó: „ezen“ helyett „ezt“ olvasandó. — A legközelebbi közlés vég-száva elé pedig e szó „mindig“ toldandó.

VEGYES.

* **Mikó Mihály**, felsőfehérmegyei teljhatalmu királyi biztos a volt főispán vitás ügyeinek kihallgatására és elintézésére ismét Erzsébetvárosába utazott; a volt főispán azonban, valamint a mult alkalommal, úgy jelenleg sem jelent meg a királyi biztos ur meghívására, dacára, hogy a um. belügyminiszterium által erre ismételve utasított. A vizsgálatok tehát most nála nélkül folynak.

* **Marosszék iskola-tanácsa**, mint értjük, a napokban tartja első, alakuló-gyűlését. A tanfelügyelő urat mára várták Pestről, hova eskü-lététel végett utazott.

* **Ballagi Mor** tegnap távozott körünk-ből; utját Kolozsvárnak, onnan Abrudbányának vette.

* **A honvéd-lovasság számára** már vásárolják a lovakat — és pedig jó eredménnyel. Egyelőre 600 darab szükségeltetik. A honvédgyalogság számára pedig 80,000 drb hátultöltő fegyver szolgáltatott eddigelé ki.

* **A miniszterek** már majd mind vizsztatértek Pestbudára s a napokban miniszter-tanács is tartatott, melyben az országgyűlés elé terjesztendő javaslatok tárgyalása folyt, — első sorban a jövő évi költségvetés.

* **A horvát országgyűlés** e hó 4-dikén nyílt meg; egy királyi leirat olvastott föl, mely szerint a báni beigtatás ünnepélyére a zengi püspök neveztetik ki királyi biztosul.

* **Az országgyűlés megnyitása** október 10—15-ére várható.

* **A budai vár erősségi jellegének** megszüntetése, hir szerint, közelebb már tetteleg keresztül fog vitetni. Ő Felsége elhatározása e tekintetben már régebben kiadott, most tulajdonképpen csak a részletes kivitelről van szó; Budavárosa anyagi tekintetben is szép hasznót huz ebből.

* **Vilmos főherczeg** mult pénteken szemlét tartott Nagy-Szebenben az ott levő ágyú-ütegek felett, s meglegedését nyilvánította; onnan pénteken Károly-Fehérvárra utazott.

* **„Az igazság számos barátjai”** aláírással Bukarestben aug. 22-én „Egy szózat”-ot intéztek Czelder Mártonhoz, mely így végződik: Utálattal fordulunk el öntől, és ezennel tudtára adjuk, hogy ez legutolsó szavazatunk önhez, kit egy honi lap nyíltan hazaárulónak bélyegzett, mi pedig vallásunk és nemzetiségünk gyalázatos tiprójának tekintünk.“

* **Hogy hazánk ügyei** elég jó lábon állanak: mutatja azon körülmény, mely szerint egyik leghevesebb ellenzéki lap a miniszterelnök nem rég kiszenvetd kutyájáról közöl vezérezikket. Egyéb panaszja nincs.

* **Falusí beszélgetések** felirati czikkünk vége nyomdai akadály miatt maradt ki mai számunkból. Elnézést kérünk.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblán
1869. év szeptember 13-ik és következő napjain nyilvános ülésben következő ügyek fognak előadatni:

Az I-ső polgári oszt. ülésben.

Előadó k. t. bíró Binder Mihály által.

Frank Józsefnek Karaszek Ignác ellen 1500 frt ügye. Barbu Juonnak Papp György János e. birtokh. Nakesh György Lázár József e. ingóságok kibocsátása i. Gaertner Chr. B. Rosenfeld Z. ellen 1216 frt 88¹/₁₀ kr iránt. Czöbel János és társa Tulya Moisa e. 96 frt i. Reuer Mihály Gross Tamás és társa e. 26 frt i. Ganya György Gaertner Mihály e. ingóságok visszaadása i. Lengyel János kokosiu Nicolai e. birtokh. i. Göllner Sára

Klein Frigyes e. birtokh. i. Schuster János Hahner János e. birtokh. i. Gustáv János Kaunz Regina és Erzsébet e. szerződés felbontása iránt.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly által.

Özv. Fruma Ivánnának Fruma Juon e. ajándékozás érvényben tartása i. Krainik Petru és társainak Pópián Niculai e. egy malomárok megakadályoztatása i. Mirár Juonnak Lungrein Nikolae e. 57 frt. s 11 db arany megfizetés iránt. Moldován János és társának Moldován Tódor e. közös tulajdon elismerése i. Ura Juonnak Fazakas Márton e. egy föld tulajdona i. Mari Józsefnek Botta Gergelyvel kárpótlási tulajdon jog i. pere. Ezen tárgyan Furka László kérelme. Márton Eleknek Dékano János e. 20 frt és 40 frt i. Portik Ferencz és Imrének Szász Ferencz e. egy fűrészmalmombeli ¹/₈ rész kiadatása iránt. Dembián István és társainak Rusz László hagyatéka e. 3081 frt 10 kr i. Fábán Károlynak a rom. kath. püspöki uradalom e. haszonbér felmondása iránt.

Előadó k. t. bíró Lészai Lajos által.

A kir. kincstárnak Axentie Szeveru és neje ellen haszonbéri szerződés felbontása iránt. Szabó Istvánnak Szabó Mózes e. birtokh. i. Szigmirán Sándor és társának Szigmirán Ferencz e. hagyatékai leltár kiigazítása iránt. Majer Jakabnak Bródán Toma e. 50 frt i. Boros Györgynek Szász Lőrincz e. 35 frt kártérítés iránt. Thal Karolinának Kieselstein József e. haszonbéri szerződés felbontása i. Ugyanazon felek között hasonló tárgy iránt. Szabó Györgynek Miklós János e. 105 frt i. Csulénán Juonnak Rusz Zaharia e. birtokh. i. Blázs Juonnak Brumár Juon e. birtokh. i. Csiszér Katalinnak Sztai Mária e. 8 frt 80 kr iránt.

Előadó k. t. bíró Gyarmathy Sámuel által.

Tóderesz Todorosie hagyatékai ügye. Ripošan Iliska Sándruleszki Áron e. visszahelyezés i. Jánó István hagyatékai ügye. Beldi Tivadarnak Gutmann Márton e. bérletfelmondás i. Beldi Tivadarnak Braum Ignác ellen bérletfelm. i. Beldi Tivadarnak Licsken Sámuelné e. bérletfelm. i. Beldi Tivadarnak a helyi casinó egylet e. bérletfelm. i. Fenik Vaszinak Konstanti Joan Demiáné e. egy kert felett. Aldea Ávrám Gálther Katharina ellen 5000 db téglá vlszaadást. Keréki Jánosné Blényesi Sára hagyatéka e. Szőlősi János és nejeinek Dávid Márton e. haszonbér felmondás i. Csuda tamás s társának Dénes János s társa e. bérletfelmondás i. Holtis Stefan s társának gr. Klebelsberg Vilmosné s társai e. 700 frt iránt. Kuszi Jánosné hagyatéka zárgondnokának Bozor Antal e. bérletből elmozdítás i.

Előadó k. t. pótbíró Déési Farkas által.

A gyulafehérvári káptalannak b. Bánfi Zsigmond s részesei e. 5880 frt i. végrehajtásos ügye. Dobrán Jánosnének br. Apór Györgyné e. 39,532 frt i. Wittich Józsefnek a Dobrai Nándor csödtömege e. 162 frt i. Wittich Józsefnek a Dobrai Nándor csödtömege e. 210 frt i. A gyulafehérvári káptalannak b. Bánfi Zsigmond és neje e. 5880 frt i. végrehajtásos ü. Gr. Beldi Györgynek b. Wesselényi Farkasné e. 14 fr 58 kr. és 459 frt 61 kr i. végrehajtásos ü. A Gergely Sándor hagyatéka ü. Gr. Haller Józsefnek gr. Haller Ferencz e. 12,000 frt és 24,000 frt i. ü. Eisenberger Lipótnak Gal Jánosné e. 2000 frt i. Gr. Beldi Györgynek gr. Wass Miklós e. 14 frt 58¹/₁₀ kr és 459 61 i. vég. ügye. A kir. kincstárnak b. Wesselényi Miklós és Béla e. talált kincs i. ü. Dr. Wisziak Antalnak Eherdi Mihály e. 112 db arany i. vég. ü. Korbuly Bogdának a gr. Bethlen Lajos csödtömege e. 10,000 frt i. Appel Lászlónak özv. Zsombori Jánosné e. bírói zárlat i. Hiffel Ferdinándnak Janka Lajos e. 16,000 frt i. Pap Jánosnak Nagy János e. ü. Janka Lajos urbéri kárpótlási kiutalása i. Hiffel Ferdinándnak Janka Lajos e. 16,000 frt i. Richtzeit Zsigmondnak gr. Teleki Oszkár e. 1600 frt i. Richtzeit Zsigmondnak gr. Teleki Oszkár e. 1000 frt i. Richtzeit Zsigmondnak gr. Adéki Oszkár nllén 2000 frt Baruch Adolfinak gr. Teleki Osz. e. 1100 frt i. Gr. Kún László és részeseinek betáblázás i. Eibenschütz Móricznak Kabos Mihály e. váltó ü. Az oszt. nemz. banknál Keresztes Kálnán és részesei e. 9895 frt 32 kr i. Jakabfi Józsefnek Czöbel Lajos e. 1420 frt i. Gr. Toldi Róziának Kosolyai Francziskával fennforgó zálogváltói ü. Mási-lági Izsáknak Csonka Istvánné e. 950 frt. Gr. Teleki Sámuelnek Nyeksa Juonné részesei e. 510 frt i. Ugyan-annak ugyanaz elleni ü. Dobrán Jánosnének br. Apór Györgyné e. 39,532 frt. Az amsterdami bankáregyesület-nek gr. Bethlen Olivér és neje b. Nalaczi Józefa csödtömege e. 13,665 frt 21 kr felebbezési ü. Iszlai Mihály-nak Máriafi Albert e. tulajdon i. ügyben felebb. Gr. Teleki Sámuelnek Tódorika Nicolai és 75 részesei e. 21,310 frt i. felebb. Topán Sándornak b. Bornemisza Albert e. 36,000 frt i. váltó ügyben felebb. Gr. Beldi Ferencznek Szabó Miklós és társa e. haszonbérlet ügyében felebbezés. Gr. Teleki Károlynak Oltyán Maffei s részesei e. kártérítés ü. felebb. Nagy Leopoldnak özv. Benedek Antalné e. 190 frt ü. felebb. Futter Péternek Weisz Sámuel e. 117 frt 50 kr. ü. felebb. Novák Mártonnak Dscher Bogdán e. kártérítéses ügyében felebbezés.

II. polg. osztály ülésben.

Előadó k. t. bíró Tribusz Antal által.

Forró Gábor hagyatéka ügye. Néhai Verner István árváinak gyámsági ügye. Iszlai Ferencnek Szekeres Imre e. adóslévél megsemmisítése és 50 frt megfizetése i. ü. Krisoczki Edvárdnak Vaczek György e. adósságos i. ü. Miskolczy Mihálynak Valanczip F. hagyatéka e. 20 frt i. Zerves Anna hagyatéka i. Markovics Leonak Klaermanu Baruch e. 1050 frt i. Bajnóczy Lajosnak Jakab Sámuel és társa e. egy erdőrész visszaadása i. Ugyan-

azon peres felek közt, egy kenderföld visszaadása i. Ugyanazon felek közt egy kaszáló visszaadása i. Moga Gábornak Szántó Gergely e. haszonbér i. Kaali Simon Ferencz és társának Kaal községe e. 40 frt bér i.

Előadó k. t. bíró Dózsa Dániel által.

Fülöp Antalnak Bencze András e. sommás visszahelyezés. Ferenczi Antalnak Török Jánosné i. kártalanítás i. Izsák Róziának Izsák Agnes e. ingóságok i. Rácz Ferencznek Bereczki Mihályné e. visszakövetelés i. Hajdu Jánosnak Bauer Farkas e. 475 frt sj. i. Zakariás Ignácnak Szentiváni János e. 54 frt i. Hoffmann Alajosnak Spuller Lajos e. adóss. ügyben.

Előadó k. t. bíró Pipos Péter által.

Dragomán Lajosnak Berkovics Leb e. adóss. ü. Demeter Mihály, mint Szabó Dániel gyámjának, Király Mózes és társai e. 36 frt 48 kr i. Grünfeld Izidornak ifj. Nagy János e. adóss. ü. Pópu Alexandrának Miháli Née e. visszahelyezés i. Korbuly Gergelynek Vajda Sámuel e. kártérítés i. Hincz Károlyné Margitai Karolinának Szentgyörgyi Lajos e. bérlet felmondásos ügye.

Előadó k. t. bíró Petri Ádám által.

Rusz Imrie s részeseinek Móhai Károly e. 105 frt kártérítési ü. Arany Julisnak Arany Sámuel e. birtokh. ü. Kovács Péternek Gyárfás Klára e. szerződés teljesítése i. ü. Mihálovics Petrunak Csajka Vaszilie e. birtokh. ü. Özv. gr. Kemény Józsefnek özv. Kiss Lajosné e. 10,836 frt 57 kr i. kártérítéses ü.

Előadó k. t. pótbíró Illyés Károly által.

Bruckner Jánosnak Bruckner Vilmos és Rothmann e. ü. Blummenfeld Saulnak Lelkémán Ferencz és neje Mária e. 169 frt haszonbér megfizetése i. Schedelmayer Mártonnak Dragolya György e. közkert felállítás és 100 frt kártérítés i. Szabó Jánosnak Telegdi Károly e. birtokh. i. Merza Kristofnak Heim Szinczev e. 53 frt 5 kr i. Horváth Mártonnak Horváth Rozália e. osztályos perigye. Csuruleán János Kramba Gávrilla e. 187 frt 20 kr i. Hanyádi Mihálynak Teleki Sándor birtokh. ü.

III. A bűnügyi osztályban.

Előadó k. t. bíró Schneider József által.

Petrisor Juon és társának tolvajság. Pipernea Pastin és tár. suly. testi sér. Ursu Andras suly. tes. sér. Mader Frigyes tolvajság. Werner Károly testi biztonság e. kihágás. Gross János és tár. tolvajság.

Előadó k. t. bíró Csergedi József által.

Buzogány József életbiztonság e. vétsége. Urus János és társai lopás bűnügye. Beczmann Ferencz csalási bűnügye. Petrics Gusztáv nyilv. erőszakoskodási b. ü. Lemhényi Zsigmond Dénes emberölési b. ü. Lio-fáriu Nicolai suly. testi sér. b. ü.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György által.

Fekete István rágalmozási b. ü. Dezső József és társa sulyos testi sér. b. ü. Gramt Simon sulyos testi sér. b. ü. Péter József sulyos testi sér. b. ü. Pintye Juon és társa lopási b. ü. Illés Róza becsületsértési kihágása.

Előadó k. t. pótbíró Mágay Ferencz által.

Kitzig Eduárd tolvajság és csalás b. ü. Balog László sulyos testi sér. b. ü. Dumitru Pinciu és társai lopás b. ü. Boltean Nicolai és társa nyilv. erőszakoskodási b. ü. Bikfalvi Százaz György nyilv. erőszakosági b. ü. Varga Mikály gyilkossági b. ü. Csokme Tódor és társa tolvajsági b. ü. Klees András és társai tolvajság bűnügye.

IV. Az urbéri osztályban.

Előadó k. t. bíró Antalfy Gábor által.

Grois Nándor, mint gr. Eszterházi Dénes jogutóda s érdektársainak a n.-iklodi volt urbéresék és g. cath. egyház e. N.-iklodi határának tagosítása és a közlegelő elkülönítése i. — A kir. fiskusnak és gr. Lázár Mór és érdektársainak Alsó- és Felső M.-Váradja urbéres községek e. közlegelő elkülönítése i. — Sándor Lászlónak Gyűjtő Istvánné e. egy belső telek s ahoz tartozó külsők természete iránti urbéri pere.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. sept. 7-én).

5% metalliques	58.25
5% nemzeti kölesön	67.—
1860 államkölesön	89.50
Bankrészvénny	707.—
Hitelrészvénny	230.—
London	123.77
Ezüst	123.—
Arany	5.90
Erd. földt. ment. kötvénny	74.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMÉNYEK.

(71)

6—25

Legdicsőbbnek tapasztalt s legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Beringuier L.
korona-szesze

(vagy a kölni viz quintessen-tiája.)
1 eredeti üvege ára 1 frt 25 kr.
és a 75 kr.

Legkiválóbb minőségben, nem csak mint igen kellemes szagos és mosdó víz, hanem úgy is, mint az élet-szellem ébresztésére s az idegek erősítésére szolgáló dicső gyógyszeres segélyszer.

Dr. Suin de Boutemard
illatos fogpásztája,

1/1 és 1/2 csomagokban ára 70 és 35 kr.
A legolcsóbb, legkényelmesebb s legbiztosabb tisztítószer a fogak és foghús épségben tartására; ezen paszta egyidejűleg az egész száj-üregnek igen jótékony frissességet kölcsönöz.

Dr. Beringuier L.
növényi hajfestőszere

tokoan, kefécskével és csészével, teljes készülek, ára 5 frt.

Mint a célnak teljesen megfelelő és általában ártalmatlan szer ismertettél el a haj és szakáll, valamint a szemöldöknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG
chinahéj-olaja,

a haj fenntartására és szépitésére (bepecsételt s bélyegzett üvegcsében ára 85 kr.)

Dr. HARTUNG
növény-hajkenőcse,

a hajnövekedés újrabeszívására és élesztésére, (bepecsételt, bélyegzett üvegcsékben, ára 85 kr.)

A fentebb elősorolt, hasznosultok és szilárdaságuk által annyira kedvelteké vált különleges cikkek, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, Maros-Vásárhely városára nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

Fogarasi J. Demeternél; Beszterezén: Kelp Frigyes, Dietrich és Fleischernél; Deézsén: Krémer Sámuelnél; Nagy-Enyeden: Horváth Ferencznel; Kolozsvárt: Wolf János és Engel József gyógyszer-tárában; Segesvárt: Misselbacher J. B. és fiainál; Sz. Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer-tárában; Szamos-Ujvárt: Placintár és fiainál; és Tordán: Rigó J. Fridriknél.

Dr. BORCHARDT orvostudor
illatos

növény-szappana,

a bőrszín szépítésére és épségben tartására, megpróbálva, mindenféle bőrszery ellen, ajánlató továbbá mindennemű fürdönél sikeresebb eredmény-nel, bepecsételt eredeti csomagokban, ára 42 kr. =

Dr. LINDES tanár
növényi rudas-hajkenőcse

előmozdítja a haj fényét és ruganyosságát s egyszerűsmind a fejtető szilárdítására is igen alkalmas; eredeti darabokban, ára 50 kr. =

Balzsamos olajbogyó-szappan;

mint enyhe s egyuttal hatályos napi mosdószere még a leggyöngédebb bőrű hölgyek és gyermekek számára is a legjobbnak ajánlandó; ered. csomagokban ára 35 kr. =

Dr. Beringuier
növénygyök-hajolaja,

hosszabb használatra elégséges üvegekben, ára 1 frt,

a legalkalmasabb növényi alkotrészekből összeállítva a haj és szakáll fenntartására, erősítésére és szépítésére, s az oly kellemetlen fejkorpa és bőrmoha képződés eltávolítására.

Dr. KOCH
növény-czukorkái,

(eredeti dobozokban, ára 70 és 35 kr.)

Ezen, a legkiválóbban alkalmas fű-és növénynedvekből állapodottságra hozott növény-czukorkák, a legelismertebb véleményezések nyilváníttásával találkoznak és különösen köhögés, rekedtség, torokbántalmak, elnyálkások stb. eseteiben csillapítólag hatnak.

(90)

2—6

Első nyilvános felsőbb kereskedelmi tanintézet

Bécsben. Praterstrasse Nro. 32.

A legközelebbi tanév kezdődik folyó év október 4-kén. A beiratások sept. 25-kén kezdve történnek; programokat az igazgatóság kíváratra díjmentesen küld.

Porges Károly,
igazgató.

(85)

6—8

Pénzt!!!

Váltók, utalványok, kihuzott sorsjegyek és kereskedelmi kötvények megvásárlását,

Részvényekre, raklevelekre, iparvállalatok kötokmányaira, valamint jelzálogilag biztosított vagy bizonyos határidőben lejárandó követelésekre,

Földtehermentesítési kötvények, részvények, magánkötvények és más értékpapírok vásárlását,

Váltók, évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények behajtását és elszerezését,

Kereskedelmi, ipar s más közgazdasági vállalatok életbelépetését és azokban való részvevőt:

Eszközöli az engedményezett Ügyvivőség és Eszközleési iroda
Maros-Vásárhelyt.

(79)

7—*

„VICTORIA“ biztosító-társaság
Kolozsvártt.

Biztosítéki alap :

Alaptőke . 1.500,000 ft. — kr.
Tartaléktőke 25,449 „ 80 „
Dijtartalék 520,748 „ 24 „
Összesen 2.046,198 „ 04 „

Forgalom :

Biztosított érték
1868-ban . 109.190,408 ft. — kr.
Bevétel 1868-ban 1.041,596 „ 87 „
Összes kárfizetés 468,139 „ — „

Biztosításokat fogad el, legkedvezőbb feltételek mellett, tűzkárok ellen, (a villámcsapás által okozott tűzkárt, úgy a kihurezolkodás és oltás körüli rombolás által szenvedett kárt szintén beleértve), lak-, gazdasági- és gyári épületek, malmak, butorok, gyári felszerelések és gépek; kereskedelmi árucikkek és raktárak, nyers és munkában levő termékek, mindennemű marhák, (benn égés ellen) széna, egyéb takarmány és szalmás-gabonákra nézve, úgy szabadban, mint fedél alatt.

Ez utóbbinál a biztosítás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, ha a lerakodás helye iránt előre jelentés tétetett.

Alólírt vezérügynökség tisztelettel hívja fel a t. közönséget, minden biztosításaikkal a „Victoriához“ fordulni, mint a mely a pontos kárfizetésekért nem csak évi bevételeivel, de tetemes biztosítéki alapjával is jót áll; mint erdélyi társaság, a t. erdélyi közönséget különös előnyökben részesíti, a kárait köz tudomásulag azonnal és igazságosan fizeti.

A birodalom legjobb nevű társaságaival viszont biztosítási összeköttetéseinél fogva, a „Victoria“ bármely magas értéket biztosítás alá elfogad.

Közelebbi felvilágosításokkal, nyomtatványokkal, stb. minden fontosabb ponton felállított ügynökségek, készséggel szolgálnak, ugyszintén központon a

„Victoria“ biztosító-társaság vezérügynöksége Kolozsvártt.
(Nagypiacz, b. Kemény J.-féle háznál.)

12—12

Hihetetlen s még is igaz.

Egy díszes zsebmoráldy (Terzeroll) vont csővel, csak 1.30—2 frt.
Egy finomabb, nagyobb öblű damast-esővel és golyó öntővel 2 frt 20—3 frt.
Egy igen finom vészt, 2 frt 75—4 frt.
Egy díszes ketsővű kicsike hölgy terzeroll 2 frt 90—4 frt 50 kr.
Egy ketsővű terzeroll, damast esővel, nagy öblű, 3 frt 80—5 frt 50 kr.
Legfinomabb hosszú esővel, 4 frt 20—6 frt.
Patentirozott Napoleon-Revolber 6 lövése, fel nem huzandó sarkanyval, hátultöltő, lefűchaux-rendszert, díszesen kiállítva, 100 lépésre biztos lövése, csak 10, 12, 15 frt.

Ez áron és ily minőségben egyedül kaphatók:
Industrie-halle (iparsarn.) Bécsben, Praterstrasse 16. sz.

Megrendelések az osztrák birodalomból, az árak megfelelő előleg beküldésére, s a további összeg utánvéte mellett pontosan teljesíttetnek. Az egész árak utánvételeire küldemény nem eszközöltetik.